

Владислав Теремецький,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
професор кафедри цивільного права і процесу
Західноукраїнського національного
університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ СУДДІВСЬКОГО ВРЯДУВАННЯ

Реалізація судової реформи з часів проголошення незалежності України й до сьогодні зумовлена глобальними тенденціями інтеграції України до ЄС та світового співтовариства, вдосконаленням законодавства відповідно до європейських та міжнародних стандартів, а також побудови ефективної та незалежної судової системи. Обґрунтовано, що в системі стримувань і противаг ключовими засадами є взаємодія, взаємозалежність, взаємний контроль та взаємне проникнення. Підкреслено, що з урахуванням особливого місця і ролі органів суддівського врядування вагомим значення набувають питання їх взаємодії із суб'єктами законодавчої ініціативи. Аналіз чинного законодавства свідчить, що така взаємодія відбувається насамперед у законотворчому процесі. Доведено, що сьогодні найбільш актуальним є питання ефективності застосування обов'язкових для розгляду консультативних висновків Вищої ради правосуддя. Встановлено, що часто парламент не враховує рекомендації Вищої ради правосуддя, які містяться у її висновках, що призводить до довготривалого процесу визнання неконституційними окремих положень законів. Вказано, що для удосконалення механізму взаємодії Верховної Ради України та Вищої ради правосуддя необхідно внести зміни до регламентів цих суб'єктів, в яких потрібно закріпити положення про результати розгляду парламентом обов'язкових консультативних висновків та акти реагування – повідомлення про результати розгляду та причини застосування (чи не застосування), викладені у висновках рекомендації. Крім того, Вища рада правосуддя може ефективно залучатися до експертизи законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів та створення спеціального органу.

Ключові слова: органи суддівського врядування, суб'єкти законодавчої ініціативи, Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів, взаємодія, консультативний висновок, експертиза законопроектів, законотворчий процес.

Бібл.: 22.

Teremetskyi V.

Problems of Interaction Between Judicial Authorities

The implementation of the judicial reform from the time of the declaration of Ukraine's independence until present period of time has been determined by the global tendencies of Ukraine's integration into the EU and the world community, by the improvement of legislation in accordance with European and international standards, as well as by the construction of an effective and independent judicial system. It has been substantiated that the key principles in the system of checks and balances are interaction, interdependence, mutual control and mutual penetration. It has been emphasized that issues of the interaction between judicial authorities and subjects of the legislative initiative is of great importance taking into account the special place and role of such authorities. Analysis of the current legislation demonstrates that such interaction primarily takes place in the law-making process. It has been proved that the effectiveness of applying mandatory advisory conclusions of the High Council of Justice is currently the most relevant issue. It has been established that the parliament often does not take into account the recommendations of the High Council of Justice contained in its conclusions, which leads to a long-term process of declaring certain provisions of laws as unconstitutional ones. It has been stated that it is necessary to amend the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine and the High Council of Justice in order to improve the mechanism of interaction between them. Those Regulations should establish the provisions on the results of the parliament's consideration of mandatory advisory conclusions and acts of response – notification about the results of consideration and the reasons for applying (or not applying) the recommendations outlined in the conclusions. Besides, the High Council of Justice can be effectively involved in the examination of draft laws on the formation, reorganization or liquidation of courts, the judicial system and the status of judges, as well as the creation of a special agency.

Keywords: *judicial authorities, subjects of legislative initiative, High Council of Justice, High Qualification Commission of Judges, interaction, advisory opinion, examination of draft laws, law-making process.*

Постановка проблеми. З моменту проголошення незалежності України реалізація конституційної реформи як основи для проведення судової реформи, удосконалення чинного українського законодавства відповідно до міжнародних та європейських стандартів, створення ефективної моделі незалежності судів і суддів вимагають постійного науково-практичного дослідження вказаних процесів, особливе місце серед яких займають питання взаємодії органів суддівського врядування з іншими гілками влади. Особливе значення проблеми взаємодії набувають у контексті практичної реалізації системи стримувань і противаг, в якій взаємодія, взаємне проникнення і взаємозалежність гілок влади виступають базовими принципами.

Дієвість та ефективність діяльності кожного органу влади чи самоврядування шляхом раціонального поділу їх повноважень, взаємоконтролю та взаємодії суб'єктів визначає спрямованість системи стримувань і противаг, що забезпечує неможливість зловживання владою чи її концентрації в межах певної інституції. Цілісна система взаємодії її елементів через їх єдність забезпечує рівність гілок влади. Протягом існування Української держави ця система поступово збалансовується шляхом вдосконалення законодавства.

Відповідно до національного законодавства органами суддівського врядування є Вища рада правосуддя (далі – ВРП), Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – ВККСУ) та Пленум Верховного Суду (виходячи з аналізу його повноважень, які схожі з повноваженнями ВРП) (ст. 1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» [1] та ч. 1 ст. 92 Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [2]).

Виходячи з сутності правової природи ВРП, в системі стримувань і противаг вона виконує контрольні функції з метою унеможливлення втручання виконавчих і законодавчих органів у суддівську діяльність; є своєрідним буфером між законодавчою і виконавчою владою, з одного боку, і судовою – з другого [3, с. 45]. ВРП має бути «консолідуєчим органом у системі судової влади, повинна об'єднати суди та органи у сфері судової влади, а також Раду суддів України, Національну школу суддів України в єдину систему взаємодії, щоб цей представницький орган не лише виконував контрольні-наглядові функції, а й опікувався питаннями роботи судової системи, а з іншого боку – представляв би судову систему у взаємовідносинах з іншими гілками влади» [4]. Як зазначають експерти Конституційної комісії [5], ВРП повинна «стати центром визначення правової політики в питанні формування суддівського корпусу». Тому за законодавчого реформування підвищується актуальність питання інституційної спроможності ВРП та чіткість розмежування її функцій з функціями ВККСУ [4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми правового статусу ВРП (до створення ВРП – Вищої ради юстиції) були предметом дослідження В. І. Божика, О. А. Боровицького, С. Ф. Василюка, В. К. Грищука, В. В. Долежана, В. О. Євдокимова, Ю. О. Косткіної, Р. А. Крусян, М. І. Мельника, Д. А. Опаленка, В. Ф. Погорілка, С. В. Подкопаєва тощо. Взаємодія цього органу з іншими суб'єктами права висвітлені у працях О. В. Білової, А. З. Георгіци, О. В. Гончаренка, О. М. Іванець, Р. В. Ігоніна, С. В. Ківалова, В. М. Колісниченка, В. М. Лаговського, С. Р. Леськів, І. В. Назарова, М. А. Погорецького, О. І. Потильчака, С. В. Прилуцького та ін.

Метою статті є аналіз проблемних аспектів взаємодії органів державної влади і суддівського самоврядування з іншими органами (зокрема суб'єктами законодавчої ініціативи) як елемента системи стримувань і противаг, а також визначення можливих напрямів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стаття 6 Конституції України встановлює, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи кожної гілки влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України [6]. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України (ч. 1 ст. 75 Основного Закону) [6]. Систему органів виконавчої влади становлять: уряд – Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи виконавчої влади (розділ VI Конституції України) [6]. Згідно з положеннями розділу VIII Основного Закону [6] правосуддя здійснюють суди, а до органів судової влади, крім судів, окремі науковці відносять ВРП, ВККСУ, Державну судову адміністрацію України (далі – ДСА України) та органи суддівського самоврядування [7, с. 16]. Особливе місце в системі органів державної влади в Україні має Глава держави – Президент України, оскільки не належить до жодної гілки влади.

Аналіз нормативно-правових актів, які регламентують статус органів суддівського врядування свідчить, що особливу роль для характеристики цих суб'єктів в системі стримувань і противаг відіграє взаємодія зазначених органів із суб'єктами законодавчої ініціативи. Згідно зі ст. 93 Конституції України [6] та

ст. 89 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» [8] суб'єктами законодавчої ініціативи є Президент України, Уряд України і Парламент України. Пропонуємо детально розглянути напрями і зміст взаємодії органів державної влади та суддівського врядування із суб'єктами законодавчої ініціативи, а також визначити прогалини і проблеми у правовому регулюванні такого співробітництва.

Питання взаємодії доцільно розглядати за галузевою ознакою, що найбільш повно розкриває співпрацю у функціональному аспекті (зокрема, відображає систему стримувань і противаг): у сфері законотворчості, фінансування судової системи і бюджетування, кадрового забезпечення тощо.

Враховуючи зміст та обсяг взаємодії, особливе значення має взаємодія органів державної влади та суддівського врядування у сфері законотворчості, оскільки вона відбувається з усіма суб'єктами (Президент, Верховна Рада, Кабінет Міністрів, а також органами системи судоустрою і судочинства), з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, у тому числі фінансування судової системи і кадрової політики.

Сьогодні особлива увага науковців і практиків зосереджена на ролі обов'язкових для розгляду парламентом консультативних висновків ВРП. Пунктом 15 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» до її повноважень віднесено надання обов'язкових до розгляду консультативних висновків щодо законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, узагальнення пропозицій судів, органів та установ системи правосуддя стосовно законодавства щодо їх статусу та функціонування, судоустрою і статусу суддів [1]. Так, за даними Інформаційно-аналітичного звіту про діяльність ВРП у 2019 р. протягом цього року на виконання п. 15 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» нею затверджено 8 консультативних висновків [9], у 2020 р. – 44 [10], а у 2021 р. – 16 щодо законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів [11].

Аналізуючи практику надання ВРП консультативних висновків до законопроектів, зауважимо, що здебільшого їх не враховував парламент у процесі ухвалення законопроектів. Так, науково-практичний інтерес викликає ситуація, яка виникла в процесі ухвалення законопроекту № 1008 (Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування), який був ухвалений як Закон № 193-IX від 16.10.2019 та набув чинності 07.11.2019. При цьому рішенням Конституційного Суду України від 11.03.2020 № 4-р/2020 окремі положення вказаного Закону були визнані неконституційними [12].

Рішенням ВРП від 05.09.2019 № 2356/0/15-19 було затверджено висновок до законопроекту № 1008 [13], в якому висловлювалося застереження про порушення гарантій незалежності судової влади. Рада суддів України підтримала пропозицію ВРП у зв'язку з невідповідністю запропонованих змін міжнародним стандартам, порушенням гарантій незалежності членів ВРП тощо [14]. Пленум Верховного Суду звертався до Президента України з проханням накласти вето на ухвалений закон [15], а Верховний Суд вніс конституційне подання щодо конституційності окремих норм, які стосуються діяльності органів суддівського врядування [16]. На жаль, ці застереження були залишені поза увагою парламенту, а змінений до другого читання текст законопроекту для надання консультативного висновку ВРП не надходив, законопроект був ухвалений, хоча потім його окремі норми були такі визнані неконституційними [12]. Отже, у разі врахування думки ВРП можна було уникнути гальмування реформи з удосконалення законодавства у сфері судоустрою.

Вважаємо за доцільне внести зміни до Регламенту ВРП та Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо визначення механізму взаємодії цих суб'єктів для забезпечення ефективності консультативних висновків ВРП: закріпити процедуру надання відповіді парламенту на наданий ВРП висновок, причини неврахування зауважень тощо.

Крім того, Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» [8] передбачає, що окремою частиною законотворчого процесу є експертиза законопроектів. Так, на розгляд уряду, відповідних міністерств, інших державних органів, установ і організацій або окремих фахівців можуть направлятися окремі законопроекти, тобто їх експертиза має факультативний характер. Аналіз зарубіжного досвіду та міжнародних актів свідчить про доцільність активного залучення ВРП до експертизи законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів. Вважаємо, що в Регламенті Верховної Ради України слід передбачити обов'язковість експертизи, наприклад конституційних законів, не лише урядом, а й «профільними» органами держави, місцевого самоврядування. У такому разі законопроекти з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів будуть проходити обов'язкову експертизу у ВРП.

У сфері законотворчості ВРП також звертається до суб'єктів права законодавчої ініціативи, органів, які уповноважені приймати правові акти, з пропозиціями щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя (п. 5 ч. 1 ст. 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1]. Крім того, лише після консультацій з ВРП Президент України вносить проект закону про утворення, реорганізацію чи ліквідацію судів до Верховної Ради України (ч. 2 ст. 125 Конституції України) [6]. Отже, взаємодія Глави держави і ВРП відбувається на етапі «формування» законодавчої ініціативи – до внесення проекту закону до парламенту. Однак процедура такого консультування чинним законодавством не передбачена. Тому необхідно закріпити на законодавчому рівні процедуру участі ВРП у законодавчому процесі (консультування) на стадії розробки законопроекту; 3) судді, суди, органи та установи системи правосуддя можуть звертатися до ВРП за наданням рекомендацій суб'єктам законодавчої ініціативи, органам, які уповноважені приймати правові акти щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя (ч. 2 ст. 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1]. Проте процедура реалізації цих повноважень детально не регламентована положеннями вказаного Закону. Результатом усунення цієї прогалини стала деталізація ВРП порядку розгляду цього питання в її Регламенті [17].

Участь ВРП у законопроектній роботі забезпечується також її повідомленнями про дотримання положень закону, а при надходженні їх пропозицій щодо підвищення ефективності дії закону, що містяться у справі закону в електронній та паперовій формах, яку веде Апарат Верховної Ради разом з відповідним головним комітетом, після набуття чинності законом [8].

У законотворчому процесі уряд, парламент, ВРП та інші органи системи правосуддя також взаємодіють, зокрема ДСА України, у процесі формування бюджету (щодо фінансування (утримання) судів). Стаття 130 Конституції встановлює, що «у Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя» [6]. Розробка проекту закону про Державний бюджет належить до повноважень Кабінету Міністрів України (п. 6 ч. 1 ст. 116 Конституції України [6]), парламент його затверджує, а ВРП є головним розпорядником коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення її діяльності (п. 1 ч. 2 ст. 22 Бюджетного кодексу України) [18]. ВРП бере участь у визначенні видатків Державного бюджету України на утримання судів, органів та установ системи правосуддя відповідно до Бюджетного кодексу України (ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1]. Згідно з ч. 3 ст. 23 Бюджетного Кодексу України пропозиції про зменшення бюджетних призначень на утримання судів, інших органів і установ системи правосуддя мають бути погоджені Кабінетом Міністрів України з ВРП [18].

Серед повноважень ВРП у сфері бюджетування судів, органів та установ системи правосуддя Бюджетного Кодексу України передбачає: 1) пропозиції про зменшення бюджетних призначень на утримання судів, інших органів і установ системи правосуддя мають бути погоджені Кабінетом Міністрів України з ВРП; 2) перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі ДСА у межах загального обсягу бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами державного бюджету здійснюється ДСА України [18]. Перерозподіл видатків, що здійснюється відповідно до абз. 2 п. 41 і призводить до зміни обсягів видатків судів, погоджується ДСА України з ВРП. У період відсутності повноважного складу ВРП такий перерозподіл видатків здійснюється ДСА України без погодження з ВРП (п. 41 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» [19]. ВРП погоджує в установленому порядку перерозподіл бюджетних видатків між судами, крім Верховного (п. 18 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1].

Отже, з питань фінансового забезпечення діяльності судової системи ВРП взаємодіє з ДСА (яка підзвітна ВРП у визначених законом межах). До повноважень останньої належить забезпечення належних умов діяльності судів, ВККСУ, роботи органів суддівського самоврядування згідно зі ст.ст. 134, 151, 152 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», що здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України [2], парламентом і урядом.

Д. А. Опаленко вважає, що удосконалення статусу ВРП вимагає внесення змін до чинного законодавства щодо процедури реалізації права участі ВРП в обговоренні та внесенні поправок до бюджету в частині, яка стосується фінансування судів [20, с. 17].

Аналіз чинного законодавства свідчить про тісний зв'язок питань фінансового забезпечення із кадровими питаннями. Так, ВРП визначає кількість суддів у суді (крім Верховного Суду) в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів, з урахуванням консультативного висновку ДСА і судового навантаження (ч. 6 ст. 19 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [2].

Крім того, фонд оплати праці працівників секретаріату ВРП формується за рахунок коштів державного бюджету, а також коштів, які надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. Порядок використання таких коштів, які надходять до державного бюджету, затверджує Уряд України за поданням ВРП (ч. 7 ст. 27 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1].

Отже, ВРП бере участь у формуванні законопроекту про Державний бюджет України щодо забезпечення функціонування судів і діяльності суддів, органів та установ системи правосуддя, але процедура реалізації цього повноваження не була реалізована на законодавчому рівні.

Щодо кадрової політики і кадрового забезпечення взаємодія ВРП з парламентом і Президентом України реалізується у двох напрямках. По-перше, формування ВРП: кожен із зазначених суб'єктів призначає (обирає) двох членів (ч. 2 ст. 131 Конституції України [6]) і звільнення членів ВРП (ст. 2081 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» [8]; ч.ч. 18-20 ст. 9, ст. 17 і ч. 1 ст. 5, ч.ч. 10-14, 16, 17 ст. 9, ст. 16 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1]. По-друге, в межах установчої функції Глави держави щодо призначення суддів він призначає суддю на посаду за поданням ВРП, яка ухвалює рішення щодо внесення такого подання за результатами розгляду рекомендації ВККСУ, до якої обов'язково додається особова справа (дос'є) кандидата на посаду судді [1]. За результатами конкурсного добору ВККСУ надсилає до ВРП відповідно до кількості вакантних посад суддів рекомендації про призначення кандидатів судьями, за якими остання на своєму засіданні розглядає питання про призначення кандидата на посаду судді та у разі ухвалення позитивного рішення вносить подання Президенту України про призначення судді на посаду [2]. Згадка про взаємодію ВРП з Президентом України при призначенні суддів Вищого антикорупційного суду міститься у ч. 8 ст. 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» [21].

У здійсненні кадрової політики також бере участь ДСА: кількість суддів в апеляційній палаті вищого спеціалізованого суду визначає у межах загальної кількості суддів вищого спеціалізованого суду ВРП з урахуванням консультативного висновку ДСА (ч. 4 ст. 31 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [2]. Отже, призначення кандидата на посаду судді здійснюється в межах установчої функції Глави держави щодо призначення суддів за участю ВРП, ВККСУ та ДСА.

У питаннях кадрової політики та дисциплінарних проваджень неоліком системи взаємодії О. А. Боровицький вважає неузгодженість повноважень двох органів суддівського врядування: ВРП і ВККСУ, що призводить до формування дуалізму в адміністративному управлінні судовою системою та підвищує ризик виникнення збігів і конфліктів [22, с. 66].

Інформаційна взаємодія відбувається шляхом: а) витребування та отримання ВККСУ для здійснення своїх повноважень необхідної інформації від суддів, судів, ДСА, органів суддівського самоврядування, інших органів та установ у системі правосуддя, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, об'єднань громадян та окремих фізичних осіб (ч. 2 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [2]; б) витребування та отримання ВРП, її органами, членами ВРП та дисциплінарними інспекторами ВРП для здійснення своїх повноважень на їх запит необхідної інформації та документів, зокрема від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб (п. 2 ч. 1 ст. 31 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») [1]; в) участь Голови ВРП під час заслуховування щорічних та позачергових послань Президента України (ст. 168 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України») [8].

Висновки. З огляду на викладене, зауважимо, що взаємодія ВРП як органу державної влади та суддівського врядування з такими органами законодавчої ініціативи, як Президент і Верховна Рада України регламентується законодавчими актами і здійснюється у сфері формування суддівського корпусу, непрямої участі у законотворчому процесі, а з Урядом – у сфері фінансування діяльності судової системи і ВРП. Крім того, взаємодія ВРП і ВККСУ з органами державної влади здійснюється у сфері інформаційного забезпечення. Незважаючи на поступове покращення взаємодії досліджуваних суб'єктів, законодавство у цій сфері потребує подальшого удосконалення, зокрема щодо деталізації механізму взаємодії парламенту і ВРП у процесі надання останньою обов'язкових до розгляду консультативних висновків, форми звернення з пропозиціями про забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, процесу консультування ВРП Президента України до внесення законопроекту з питань утворення, реорганізації та ліквідації судів.

Перспективи подальших наукових досліджень можуть бути пов'язані зі з'ясуванням проблем взаємодії органів державної влади (ВРП) та суддівського врядування (ВРП, ВККСУ) з іншими державними

органами (зокрема, ДСА України) та установами (наприклад, Національною школою суддів України) системи правосуддя, що мають забезпечувати функціонування судової влади.

Список використаних джерел

1. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> (дата звернення: 16.06.2022).
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 16.05.2022).
3. Мандичев Д. В. Місце Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя в організації роботи господарських судів. *Право і безпека*. 2017. № 2 (65). С. 43–47.
4. Вища рада юстиції повинна стати консолідуючим органом у системі судової влади та її представником у відносинах з іншими гілками влади. 06.07.2015. Офіційний сайт Територіального управління Державної судової адміністрації в Полтавській області. URL: <https://lva.court.gov.ua/tu17/pres-centr/news/184902/> (дата звернення: 17.05.2022).
5. Про Комісію з питань правової реформи : Указ Президента України від 21.07.2019 № 421/2019. Верховна Рада України. БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421/2019#Text> (дата звернення: 17.05.2022).
6. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 15.05.2022).
7. Плакса В. Взаємодія суб'єктів законодавчої ініціативи з органами судової влади: нормативно-правове регулювання. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки а країнах Європи та Азії: матеріали XXXIV Міжнар. наук.-практ. конф. (31 січня 2021 р.). Переяслав, 2021. С. 16–18.
8. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
9. Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність Вищої ради правосуддя у 2019 році. 02.01.2020. Вища рада правосуддя: сайт. URL: <https://hcj.gov.ua/statistics/informaciyno-analitychnyy-zvit-pro-diyalnist-vyshchoyi-rady-pravosuddya-u-2019-roci> (дата звернення: 16.05.2022).
10. Голова ВРП презентував аналітичний звіт про діяльність Ради у 2020 році. 25.02.2021. Українське право: сайт. URL: <https://ukrainepravo.com/news/ukraine/golova-vrp-presentuvav-analitychnyy-zvit-pro-diyalnist-rady-u-2020-rotsi/> (дата звернення: 17.05.2022).
11. ВРП оприлюднила Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність у 2021 році. Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці. 7 лютого 2022 року. URL: <https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/6526-vrp-oprilyudnila-informacijno-analitichnij-zvit-pro-diyalnist-u-2021-roci> (дата звернення: 16.05.2022).
12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII, «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» від 16.10.2019 № 193-IX, «Про Вищу раду правосуддя» від 21.12.2016 № 1798-VIII від 11.03.2020 № 4-р/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-20#Text> (дата звернення: 17.05.2022).
13. Консультативний висновок Вищої Ради Правосуддя щодо законопроекту № 1008: Рішення Вищої ради правосуддя від 05.09.2019 № 2356/0/15-19. Верховний суд : сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/1008/802861/> (дата звернення: 16.05.2022).
14. Відкрите звернення Ради суддів України щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» № 1008 від 29.08.2019. URL: <http://rsu.gov.ua/uploads/news/rsu1008-571f9278a3.pdf> (дата звернення: 17.05.2022).
15. Звернення Пленуму Верховного Суду до Президента України стосовно прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування». URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Zvernennya_1.pdf (дата звернення: 16.05.2022).
16. Конституційне подання Верховного Суду щодо перевірки відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 37, частини першої статті 94, пункту 3 частини 3 статті 135 Закону України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону

- України від 16 жовтня 2019 р. № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких Законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 16 жовтня 2019 р. № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких Законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», частини другої, третьої та четвертої статті 24, статті 28¹, частини восьмої статті 31, частини першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України «Про Вищу раду правосуддя». URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/02.pdf (дата звернення: 16.05.2022).
17. Регламент Вищої ради правосуддя: затв. рішенням Вищої ради правосуддя від 24.01.2017 № 52/0/15-17. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя. Нормативні акти. URL: http://www.vru.gov.ua/legislative_acts/28 (дата звернення: 17.05.2022).
  18. Бюджетний кодекс України від 08.08.2010 № 2456-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 16.05.2022).
  19. Про внесення зміни до пункту 4¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України»: Закон України від 15.03.2022 № 2127-IX. БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2127-20#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
  20. Опаленко Д. А. Контрольна влада в Україні: від Вищої ради юстиції до Вищої ради правосуддя : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2016. 24 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6301/Aref_Opalenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 16.05.2022).
  21. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року № 2447-VIII. БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 17.05.2022).
  22. Боровицький О. А. Конституційно-правові засади діяльності Вищої ради правосуддя: дис. ... д-ра філософії: 08 – Право. Вінниця, 2020. 247 с.

References

1. *Pro Vyshchu radu pravosuddia [On High Council of Justice]* : Zakon Ukrainy vid 21.12.2016 No. 1798-VIII (2016). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> [in Ukrainian].
2. *Pro sudoustrii i status suddiv [On the Judiciary and the Status of Judges]* : Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 No. 1402-VIII (2016). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> [in Ukrainian].
3. Mandychev, D. V. (2017). Mistse Vyshchoi kvalifikatsiinoi komisii suddiv ta Vyshchoi rady pravosuddia v orhanizatsii roboty hospodarskykh sudiv [The place of the High Qualifications Commission of Judges and the High Council of Justice in the organization of economic courts' activities]. *Pravo i Bezpeka*, 2, 43-47 [in Ukrainian].
4. *Vyshcha rada yustytsii povynna staty konsoliduiuchym orhanom u systemi sudovoi vlady ta yii predstavnykom u vidnosynakh z inshymy hilkamy vladya [High Council of Justice should become a consolidating agency within the system of judicial power and its representative in relations with other branches of power]*. 06.07.2015. Ofitsiynyi sait Terytorialnoho upravlinnia Derzhavnoi sudovoi administratsii v Poltavskii oblasti. Retrieved from <https://lva.court.gov.ua/tu17/pres-centr/news/184902/> [in Ukrainian].
5. *Pro Komisiuu z pytan pravovoi reformy [On the Committee on Legal Reform Issues]* : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 21.07.2019 No. 421/2019. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421/2019#Text> [in Ukrainian].
6. *Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine]* : Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 No. 254к/96-ВР (1996). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> [in Ukrainian].
7. Plaksa, V. (2021). Vzaiemodiia subiektiv zakonodavchoi initsiatyvy z orhanamy sudovoi vlady: normatyvno-pravove rehuliuвання [Interaction between the subjects of legislative initiative and judicial authorities: normative and legal regulation]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku suchasnoi nauky a krainakh Yevropy ta Azii: materialy XXXIV mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, 16-18. Pereiaslav [in Ukrainian].
8. *Pro Rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy [On the Rules of Procedure of the Verkhovna Rada of Ukraine]* : Zakon Ukrainy vid 10.02.2010 No. 1861-VI (2010). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> [in Ukrainian].
9. *Informatsiino-analitychnyi zvit pro diialnist Vyshchoi rady pravosuddia u 2019 rotsi [Information and analytical report on the activities of High Council of Justice in 2019]*. 02.01.2020. Vyshcha rada pravosuddia:

- sait. Retrieved from <https://hcj.gov.ua/statistics/informaciyno-analitychnyy-zvit-pro-diyalnist-vyshchoyi-rady-pravosuddya-u-2019-roci> [in Ukrainian].
10. *Holova VRP prezentuvav analitychnyi zvit pro diialnist Rady u 2020 rotsi* [Head of the High Council of Justice has presented the analytical report about the activities of the Council in 2020]. 25.02.2021. *Ukrainske pravo*: sait. Retrieved from <https://ukrainepravo.com/news/ukraine/golova-vrp-prezentuvav-analitychnyy-zvit-pro-diyalnist-rady-u-2020-rotsi/> [in Ukrainian].
  11. *VRP opryliudnyla Informatsiino-analitychnyi zvit pro diialnist u 2021 rotsi* [The High Council of Justice has published the Information and analytical report on the activities in 2021]. *Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 7 liutoho 2022 roku*. Retrieved from <https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/6526-vrp-oprilyudnyla-informacijno-analitchnij-zvit-pro-diyalnist-u-2021-roci> [in Ukrainian].
  12. *Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Verkhovnoho Sudu shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) okremykh polozhen zakoniv Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv»* [The decision of the Constitutional Court of Ukraine in case on the constitutional appeal of the Supreme Court in regard to the compliance of the Constitution of Ukraine (constitutionality) with some provisions of laws of Ukraine «On Judiciary and the Status of Judges»] від 02.06.2016 No. 1402-VIII, «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» ta deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo diialnosti orhaniv suddivskoho vriaduvannia» від 16.10.2019 No. 193-IX, «Pro Vysychu radu pravosuddia» від 21.12.2016 No. 1798-VIII від 11.03.2020 No. 4-p/2020. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-20#Text> [in Ukrainian].
  13. *Konsultatyvnyi vysnovok Vyshchoi Rady Pravosuddia shchodo zakonoproektu No. 1008* [Advisory opinion of the High Council of Justice in regard to draft law No. 1008]: *Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia* від 05.09.2019 No. 2356/0/15-19. *Verkhovnyi sud* : sait. Retrieved from <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/1008/802861/> [in Ukrainian].
  14. *Vidkryte zvernennia Rady suddiv Ukrainy shchodo proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo diialnosti orhaniv suddivskoho vriaduvannia»* [Open appeal of the Council of Judges of Ukraine in regard to the draft Law of Ukraine «On Amending Some Laws of Ukraine Concerning the Activities of Judicial Authorities»] No. 1008 від 29.08.2019. Retrieved from <http://rsu.gov.ua/uploads/news/rsu1008-571f9278a3.pdf> [in Ukrainian].
  15. *Zvernennia Plenumu Verkhovnoho Sudu do Prezidenta Ukrainy stosovno pryiniatoho Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» ta deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo diialnosti orhaniv suddivskoho vriaduvannia»* [Address of the Plenum of the Supreme Court to the President of Ukraine regarding the Law of Ukraine adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine «On the Judiciary and the Status of Judges» and some laws of Ukraine regarding the activities of judicial authorities»] (2019). Retrieved from https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Zvernennya_1.pdf [in Ukrainian].
  16. *Konstytutsiine podannia Verkhovnoho Sudu shchodo perevirky vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) chastyny pershoi statti 37, chastyny pershoi statti 94, punktu 3 chastyny 3 statti 135 Zakonu Ukrainy від 2 chervnia 2016 r. No. 1402-VIII «Pro sudoustrii i status suddiv» u redaktsii Zakonu Ukrainy від 16 zhovtnia 2019 r. No. 193-IKh «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» ta deiakykh Zakoniv Ukrainy shchodo diialnosti orhaniv suddivskoho vriaduvannia», punktiv 4, 5, 6, 7, 9, 10 rozdilii II «Prykintsevi ta perekhidni polozhennia» Zakonu Ukrainy від 16 zhovtnia 2019 r. No. 193-IKh «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» ta deiakykh Zakoniv Ukrainy shchodo diialnosti orhaniv suddivskoho vriaduvannia», chastyny druhoi, tretoi ta chetvertoi statti 24, statti 281, chastyny vosmoi statti 31, chastyny pershoi statti 42, chastyny tretoi statti 47, chastyny chetvertoi statti 48 Zakonu Ukrainy «Pro Vysychu radu pravosuddia». [Constitutional appeal of the Supreme Court regarding the verification of the compliance of the Constitution of Ukraine (constitutionality) with Part 1 of the Art. 37, Part 1 of the Art. 94, paragraph 3 of Part 3 of the Art. 135 of the Law of Ukraine dated from June 2, 2016 No. 1402-VIII “On the Judiciary and the Status of Judges” in the version of the Law of Ukraine dated from October 16, 2019 No. 193-IX «On Amendments to the Law of Ukraine «On the Judiciary and the Status of Judges» and some Laws of Ukraine on the Activities of Judicial Authorities», paragraphes 4, 5, 6, 7, 9, 10 of the Section II «Final and Transitional Provisions» of the Law of Ukraine dated from October 16, 2019. No. 193-IX «On Amendments to the Law of Ukraine «On the Judiciary and the Status of Judges» and some Laws of Ukraine on the Activities of Judicial Authorities», Parts 2, 3 and 4 of the Art. 24, the Art. 28¹, Part 8 of the*

Art. 31, Part 1 of the Art. 42, Part 3 of the Art. 47, Part 4 of the Art. 48 of the Law of Ukraine «On the High Council of Justice». Retrieved from https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/02.pdf [in Ukrainian].

17. *Rehlament Vyshchoi rady pravosuddia [Regulations of the High Council of Justice]: zatv. rishenniam Vyshchoi rady pravosuddia vid 24.01.2017 No. 52/0/15-17 (2017)*. Ofitsiyni sait Vyshchoi rady pravosuddia. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr52_910-17#Text [in Ukrainian].
18. *Biudzhetni kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine] vid 08.08.2010 No. 2456-VI (2010)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> [in Ukrainian].
19. *Pro vnesennia zminy do punktu 41 rozdlu VI «Prykintsevi ta perekhidni polozhennia» Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy» [On amending the paragraph 4¹ of the Section VI of «Final and Transitional Provisions» of the Budgetary Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 15.03.2022 No. 2127-IX (2022)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2127-20#Text> [in Ukrainian].
20. Opalenko, D. A. (2016). *Kontrolna vlada v Ukraini: vid Vyshchoi rady yustytzii do Vyshchoi rady pravosuddia [The control power in Ukraine: from the High Council of Justice to the Supreme Council of Justice]*. Extended abstract of candidate's thesis. Odesa: National University «Odessa Academy of Law» [in Ukrainian].
21. *Pro Vyshchy antykoruptsiyni sud [On the High Anti-Corruption Court]: Zakon Ukrainy vid 07.07.2018 № 2447-VIII (2018)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> [in Ukrainian].
22. Borovytskyi, O. A. (2020). *Konstytutsiino-pravovi zasady diialnosti Vyshchoi rady pravosuddia [Constitutional and legal framework for the activities of the High Council of Justice]*. Doctor's thesis. Vinnytsia: Vasyl' Stus Donetsk National University [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.05.2022.